

Venerabilis domini Alberti
magni predicatorum ordinis: quon-
dam Ratisponensis episcopi: postilla in
euangelium beati Iohannis ad instantiam
summi pontificis per extirpationem habet
sub? tunc viginti? rome lecta felici-
ter inchoat.

Quia gradus ma-
gnarum alarum longo
membrorum ductu ple-
na plumis et varietate
re: venit ad libanum et tulit inde me-
dullam cedri. Ezechiel. xvij. In ista
auctoritate commendat iohannes euangeli-
sta in scribendo euangelium a sex
in quibus precellit in scribendo. Quorum
primum est a figura quam habet inter
euangelistas per hoc quod dicitur Aquila
grandis. secundum est altitudo et
placatus. per hoc quod dicitur magnarum
alarum. tertium est ordo dispositionis
in partibus materie quam scribit in hoc
quod dicitur Longo membrorum ductu. quar-
tum est multitudo misteriorum et sacra-
mentorum per hoc quod dicitur plena plu-
mis. et varietate. quintum est conse-
cratio intercomis in scribendo euange-
lium per hoc quod dicitur methasorce ve-
nit ad libanum. sextum et ultimum est
confirmatio incorruptionis quam in-
terdit per sacramenta descripta et hoc
typice denotat per hoc quod dicitur tu-
lit inde medullam cedri. Figura autem
quam adipiscitur in scribendo notat
in hoc quod dicitur Aquila gradus
In quo notatur duo sex figure per
prietas et eiusdem virtualis quanti-

tas. figure proprietas propter sex aquilae
proprietas iohanni attribuitur
Aquila enim acute videt ita ut etiam
solis in rota irreuerberata acie oculo
aspicere dicatur propter quod visus
acumine: aquila ab acumine nomine
accipies vocat et ad hoc pullos an-
fui sint probare dicit. Cum enim de
ovis egressi iam per naturam coadunata
tos habent oculos quolibet pullo-
rum ad rotam solis videndam dispo-
nit et cuiuscumque oculos lacrimari com-
spexit: illum abiicit et quem illorum pa-
tri solis irreuerberata pupilla deper-
benderit: hunc tanquam suum fouet et
nutrit. Ita iohannes irreuerberato sti-
lo ad lumen verbi quod Sap. vij.
cantor lucis et ne dicit se convertit
et hereticos hoc est lumen aspiciere
non valentes de modo ecclesie abiicit Ca-
tholicos autem hoc lumen intuentes sine
fide in ecclesie modo sua doctrina
fouet et nutrit. unde Ezechiel. p. Facies
aquile desuper ipsorum quatuor. alij
enim euangeliste humanitatem huius ihesu
christi describunt: parum se ad divini-
tatem eius eleuantes. hic autem ad eter-
na diuinitatis se attollit et per de
natiuitate humanam se intromittit
Ezechiel. p. Facies aquile extera desu-
per erat. unde in scriptura extera desuper
erat ut dicit Augustinus. Quod si paulo
alcius intonassent: totus mundus non
intellexissent. propter quod in psalmo dicitur
de ipso tam implenda quam impleta nun-
quam vidit tot secreta purus homo
puri? Hec aquila dicitur grandis

virtuali gradicte qz cū sint tres
magnitudines visiois intellā
lis .i. videre itellāalia dīma visi
one corpali siue sensibili .videre
intellāalia dīma visione ymagi
naria Et videre itellāalia dīma
visione intellāali simplicia .ppf
q̄s visioes paulus scde **C**orin .
xij .cū dīma conspiceret se in terā
um celū raptū fuisse gloriat . **J**o
hānes ōnes istas visioes ē adept
us . **D**e corpali em̄ ip̄e dicit .i . ca
nōica .i . qd̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹
⁊ man⁹ nr̄ tractauerūt de verbo
vite hoc ānunciāmus vobis . **D**e
ymaginaria at̄ dicit **A**poc̄ .i . qd̄
vides scribe in libro ⁊ mitte sep
tem ecclesijs q̄ sunt in asya . **D**e i
tellāali vō dicit **J**oh̄ . xix . qui vi
dit testimoniu perhibuit ⁊ ille
scit qz vā dicit . ⁊ ideo visione in
tellāali cōtemplatus eterna ver
bi .visioe ymaginaria dispensa
cōem ⁊ gubernacōnem ecclesie vs
qz in finem . ⁊ visione corpali hu
mana vbi vidit . ex quib⁹ in epi
stolis ecclesiā ad fidē erudiuit . q̄
⁊ a trib⁹ intellectum eius illumi
nātibus didicit . **P**rimū quidem
sancti spirit⁹ in spiracōne . scdm̄ ā
gelica illuminacōe . terciū autē
ih̄u xp̄i corpali instructōe . de p̄
mo dicit **J**oh̄ . xxxij . vt video spi
ritus ē in hōimibus ⁊ inspiracō
altissimi dat intelligenciā .i . **C**o
rinth̄ . ij . nos autē nō spiritū hu
ius mūdi accepim⁹ ⁊ spiritum q̄

ex deo ē vt sciamus q̄ a deo dona
ta sunt nobis . de scdo **D**an̄ . viij .
gabriel fac intelligere istā visio
nē . de terco **J**oh̄ . xij . vos vocatis
me magister ⁊ dñe ⁊ bene dicitis
sū etem . **I**saiē . l . dñs aperuit mi
chi aurē vt audia euz tanq̄ ma
gistrū **P**er p̄mū est iohānes euā
gelista sublimissimus . per scdm̄
p̄plexā eximius . per terciū doctor
egregius **I**saiē . liij . Ecce intelli
get seruus meus exaltabit ⁊ ele
uabit ⁊ sublimis erit valde . **E**x
altabit quippe i corpali . eleuabi
tur i ymaginaria . ⁊ sublimis erit
valde . in pura simplicia intellā
li visione . **D**ic ergo ē grandis a
quila . qz grandis gūdiōr ⁊ grā
dissima sū tres gūdiō acute ⁊ di
uine visionis **S**ecda p̄prietas est
q̄ alte volat qd̄ ut dicit in celesti
ierarchia dīmus d̄ponit⁹ altiuo
lū signat dīme cōtemplacōis . nō
em̄ ioh̄ es describit dīma per crea
ta visibilia in q̄bus dei inuenit
vestigū . nec describit dīma p̄ cre
ata inuisibilia in q̄bz dīma resul
tāt q̄si p̄ speculū . nec describit dī
uina p̄ emigmatis occulta i q̄bz
dīma latet p̄ allegorie secretū . s̄
describit dīma p̄ ip̄m lumē dīmū .
⁊ ideo altissime euolauit . **D**eute .
xxxij . sic aq̄la ad volādūz puōns
pul . su . ⁊ sup . e . v . sic em̄ docuit
nos a vestigio eleuatos speculū ⁊
emigma trāscēdē . ⁊ i ip̄o m̄craū
scripto luie p̄ cōtemplacōem volare

2

Apoē. viij. Audiuī vocem vnius
aquile volantis p mediū celi. vni
ca enī hęc aquila audit p mediū
celi volare vestigium in infimis
non tangens et in medijs creatu
ris spūalibus speculū et enigma
transcendens et vsqz ad celum tri
nitatis se attollens quādo medie
in trinitate psonę hęc ē vbi descri
bit p̄tatem et diuinitatē. **Job**
xxxix. Nūquid ad p̄ceptū tuū
elauabit aquila et in arduis po
net nidum suum. hanc enī eleua
cionem intellectus perficere non
potuit nisi solus deus et q̄ in ardu
issimis sic nidum poneret intelle
ctus. Vnde in prosa dicit de ip̄o
Volat auis sine meta q̄ nec va
tes nec propheta euolauit alcius
Tercia proprietatē ē q̄ quīs fit
auis rapax. tamen sicut et leo est
sue prede cōmunicatua et in hęc
laudat **Jobānes** q̄ licet diuina
solus viderit. tamen non soli sibi
retinuit s̄ ad vtilitatem ecclē epi
scopis et doctoribus cōmunicauit
tali modo scribens et tali sermōe
q̄ intelligi possit. **psa. viij.** Dume
tibi libz grandem et scribe in eo
stilo hominis hęc est vt humanus
intellectus āplendere possit grā
dia que i libro eternitatis asp̄xi
sti **Abaē. scdo.** Scribe vt percur
rat qui legent. **p̄. Cor. ij.** Nō ve
ni ad vos in sblimitate sermōis
aut sapiencie annūciāns vobis
euangeliū xp̄i. **p̄. Cor. iij.**

Malo quinqz verba loqui sensu
meo in ecclesia vt alios instruā
q̄ decem milia verborū in lingua
Osee. viij. In guttuē tuo fit tuba
q̄si aq̄la super domū dñi. In gut
ture quidē tuba est quādo ser
mo ad cordis referē intellectum
sed super domum domini est q̄n
ad intellectum totius familie do
mus sonans pronūciat. sicut et
aquila volat aperte a nullo suos
volat occultas. Vnde cum tres
sint modi scribendi omne qd̄ scri
bit. videlicet demonstratiuū qui
doctrinalis vocat **Persuasiuus** q̄
racionabilia et probabilia scribū
tur. et narratiuus quo scribuntur
historie que nec demonstrari nec
persuaderi possunt. **Elegit iohēs**
simplicissimum enarracionis mo
dum vt dicit. **Criso.** Vt pluibz
per hūc prodesset vt sciret q̄ hu
mano ingenio hęc nec psuaderi
nec p̄bari possunt. s̄ reuelacione
dina sunt edocta. Et ideo vt dicit
Aug. Maior est huius scripture
auctoritas q̄ omnis igenij huma
ni perspicacitas. Et sic alibi dicit
q̄ credimz debemus auctoritati
q̄ intelligimz debemz veritati. q̄
opinamur debemz errori. Q̄ta
aquile p̄tetas est q̄ hęc est auis
solitarie volans et sedens et nō cū
grege sicut est consuetudinis mul
tarū auium et in hęc notat otem
placionis secretū qd̄ etiā ab iti
mis vult eē sequestratū. **Tre. iij.**

Sedebit solitarius et tacebit. quia
leuabit se super se. quia qui se super
seipsum vult eleuare solus sedebit
ab alijs mundanis segregatus et
tacebit a tumultu concupiscentiarum
et temptacionum. Osee. ij. **D**uca eas
in solitudinem et lo. ad cor ei. **J**ob
xxxix. contemnit multitudinem ciui-
tatis clamorem exactoris non audit
Quia proprietates sunt in pruptis et
in locis inaccessis edificat quod
soli iohanni competit. prupta signant
alta diuinitatis et personalis proprie-
tatis que prupta sunt non in se sed
quia accessus ad ea per viam rationis
pruptus est. quia ratio non potest ad
illa et ideo inaccessa dicuntur **P**s.
Mirabilis facta est scientia tua ex me
confors est et non potest ad ea. **J**ob. xxx
ix. **I**n pruptis filiabus moratur
atque inaccessis rupibus. idem con-
templatur escam et de longe oculi
eius prospiciunt. **A**b altissimis enim
theorijs videt intellectus ad que ra-
tio non potest. et solida diuinitatis
que sunt que refectioes delcibiles.
conspiciunt et de longe super tempus ad
eternitatem oculi mentis eius pros-
piciunt. et hoc figuratur per hoc **J**o-
hannis. xxi. que recubuit in cena su-
per pectus domini solide veritatis super
quod fundata est ecclesia hoc enim soli
dum petra et filias est de quo dicitur
Numeri. xxiiij. de summis filiabus
contemplator eius et de collibus confide-
rabo eius. **P**rima enim veritas filix di-
citur propter soliditatem. collis propter

altitudinem. et ab hac in scribendo
ad plamora descendit beatus iohannes
Exo. xxxiiij. est locus apud me
et stabis supra petram. ibi ergo mi-
dum posuit iohannes. quia in solido eter-
ne veritatis mente queuit. et sic ad
plamora humanitatis que volatum et
mittens descendit et rursum ad alta
reuolans per resurrectiois gloriam ad
celum volatum reduxit. **D**extera proprie-
tates est que ut dicitur frequenter ame-
tistum inter oua ponit que lapide ser-
petem a mudo colerreat ne oua cor-
rumpat vel inficiat. **I**ta iohannes hoc
euangelium in mudo ecclesie posuit. vl-
timus scribens inter euangelistas ne
virus heretice prauitatis serpens
atiquus immittens aliorum euangeli-
starum scripturam corrumperet. et hoc est
dictum **C**risostomus. et hoc significatum est
Apoc. xxi. vbi vltimum fundamentum
celestis citatis dicit esse ametistum in
cuius figura iohannes vltimo suum discipulum
fit euangelium ad fugandum virum
hereticorum ut diximus. sed est lapis
preciosus de monte minere diuine sine
maculis humane operacionis. et con-
truit statuam figuram mundane
vanitatis et heretice prauitatis. **S**ic
ergo iohannes est dicitur aquila gradibus
Magnarum alarum per quod notat alti-
tudo contemplacionis que contemplacio
duabus vtitur alis quarum vna est puri-
tas cordis et altera reuelacio veri-
tatis. **D**e prima dicit **M**athei. v.
Beati mundo corde qui ipsi deum vi-
debunt. de talibus enim dicit **S**ap. viij.

Per nacōes i aias sanctas se tñs
 fert. amicos dei ⁊ pphetas ⁊ stitu
 it. Aia em̄ sc̄a vt ibidem dicit se
 des ē sapiencie ⁊ hec ē aia cordis
 pura ⁊ mūdi. q̄a sanctitas vt dicit
Oyonisi? ē idē q̄ pura ⁊ ab om̄i
 q̄namēto libera mūdicia. q̄s aut̄
 purior ⁊ mūdior q̄ v̄go: licitum
 nup̄ciar̄ ⁊ tēnens. Et sicut dicit
 p̄. **Coz. vii.** Virgo cogitat que
 dñi sūt vt sit sancta corpe ⁊ spiri
 tu. **¶** Secūda ala ē de q̄ dicit
 secūda. **Coz. iij.** Nos oēs reuela
 ta facie gl̄am dei specularētes in eā
 dem ymaginem tñsformamur a
 claritate in claritatē tanq̄ a dñi
 spiritu. **¶** Hec sūt due ale de q̄bus
 dicit **Apoē. xij.** Date sūt mulieri
 due ale aq̄le magne vt volar̄ in
 desertū i locū suū. **¶** Mulier ei ista
 ē eccl̄a. Ale aut̄ puritas cordis ⁊
 reuelatio veritatis descripta i euā
 gelio ioh̄is q̄b? eccl̄a volat vola
 tu ⁊ tēplacōnis in desertū secrete
 e mūdo celestis bitacōnis in locū
 btitudinis eterne deitatis. In q̄
 sicut dicit p̄. **Tbi. vii.** De? iha
 bitat lucē inaccessibile spūal̄ illu
 minacōnis. sic ergo **Ioh̄es** aq̄la
 gr̄adis alar̄ magnar̄ ē q̄b? in
 cena recubuit supra pectus dñi
 in quo sūt oēs thesauri sapiencie
 ⁊ sciencie dei absconditi sic dicit.

¶ Col. ij. Lōgo mēbroruz ductu
 hoc ē terciū p qd̄ significat in
 partib? materie quam describit
 ordo dispositōis. describit enim

ordinate vbi tā essentialē q̄ pso
 nalem p̄etate. opatiuā virtutez
 vbi tā in se q̄ in assumpta carne
 maifestacōez. vbi ptatē. vbi eru
 ditionē. vbi sādificacōez ⁊ tādē p
 verbū factam imōrlitatis glorio
 sū sūmacōnem sicut ifra in libri
 patebit diuisiōe. **¶** Sic em̄ verbū
 lōgū habet ductū mēbroz q̄a in
 se p̄mūz acceptū. deinde ad crea
 turā essentiali opacōne deducit.
¶ Et tā in mēte q̄ in gr̄a maifesta
 tur. plenum gr̄ie ⁊ veritatis. ptā
 tuū ⁊ eruditū in doctrina ⁊ mi
 racul̄ cognoscit. sādificatiū ve
 ritate passionis ⁊ oñdit ⁊ cōsum
 matiū esse pbat̄ per gl̄az resur
 rectionis ⁊ sic verbū vt dicit **Ihe
 ro.** multa signat. nam ē ratio. est
 ⁊ supputacio ⁊ causa vniuscuius
 qz rei p quā sunt singula ⁊ subfi
 stūt. ⁊ h̄ mēbrozū duct? lōg? est
 ab eternitate verbi q̄ añ mundū
 incipiens deducta p mūdi crea
 onē que p verbū facta ē per oēs
 diās gr̄ie ⁊ veritatis p ih̄esū xp̄m
 facte vsqz in gloriā resurrectionis
 que post mūdum p verbi resusci
 tacōnem erit futura ⁊ ideo aptat̄
 isti aq̄le qd̄ dicit eccl̄. xxiiij. Ad
 huc doctrinam q̄si antelucanū ef
 fundam ⁊ enarrabo eā vsqz in lō
 ginquū. **¶** Antelucanū em̄ mixtū te
 nebus doctrina ē eterne geneaci
 onis q̄ ad plenū cognosci nō po
 test. **¶** Enarracio aut̄ i lōginquū ē
 ordo doctrine p esse nature ⁊ gr̄ie

et glorie facte p verbū quez ordi-
nem in scribēdo iohēs perficit **E**c-
clesiasticā. xxiiij. q̄ perficit prim⁹
scire sapienciā. et infirmior nō in-
uestigabit eā. hoc em̄ primus fe-
cit iohēs et solus q̄ ab eternitate
ināpiēs dei sapienciā per ōnem ef-
fectū sapiencie in eē nature gr̄ie
et glorie stilū scribendi r̄duxit. ¶
Plenaplūmis et vaietate. Quar-
tum ē in quo cōmendat̄ a pleni-
tudine numerosa mīsteriorū et sa-
cramentorū vaietate q̄ describit̄
In mīsticis em̄ virtutibus verbi
ōndit in cōmuni et speāli verbum
plenū est gr̄ie et veritatis. q̄ io-
hānis. i. gr̄ia et veritas p̄ ihesum
xp̄m facta ē. gr̄ia in affectus in-
formacōe. veritas in itellc̄is illu-
minacōe. qd̄ postea p̄ticularit̄
in singul̄ ostendit virtutibus et
doctrinis. Sacramētōrū etiā va-
rietas. q̄ et baptismus et p̄nia in
absolucōe peccatorū. in lazari su-
scitacōe et eucharistia et ordo in
pt̄atis collacōe ad consecrandū
corpus domini. et confirmacō
in sanctisp̄is insufflacōe. et vn-
ctio extrema in cōmendacōe vn-
ctiomis marie. q̄ pr̄ueit eū vnge-
re in sepulturā. et s̄ctificacō ma-
trimonij in hoc q̄ interfuit nup-
c̄ijs describit̄. Et ideo inducitur
regina eccl̄ie per scripturā ioh̄is
amicta vaietate. **P̄s.** Astitit re-
gia a dextris tuis i vestitu deau-
rato circūdata vaietate. q̄ ista

vaietate vndiqz radiat aurū di-
uine opacōnis. **Ezech.** xvi. vesti-
ui te discolorib⁹. hoc ē tunica po-
limita quā **Gen.** xxxvij. magn⁹
patriarcha fecit filio suo dilc̄ssi-
mo. has plumas desiderant qui
dixit: **Renouabit̄** vt aquile iu. t.
Ysaye. xl. Assumēt pennas vt a-
quile curret et nō laborabit vola-
bit et non deficient: **Venit ad li-**
banū. Quintū est p̄ qd̄ notatur
cōsecracō int̄cōm̄is in scribendo
euangeliū. liban⁹ em̄ candidacō
interpretatur et sacramēta euange-
lica p̄ iohannē vsqz ad candidacō-
nē gr̄ie. que p̄ sanguinem xp̄i
cōsumata ē et vsqz ad cādozem
glorie que in resurrectione appa-
ruit perducat̄ et in hoc tota in-
tencōnem suā habet euāgelium
De candidacōe sanguinis dicit̄
Apoc. vij. lauerūt stolas suas. et
cādidas eas fecerūt in sanguine
agni. **De** cādoze glorie **Sapien.**
vij. Candor lucis eterne et specu-
lū sine macula dei maiestatis. sic
p̄ ioh̄em pducat̄ verbi ex vte-
ro patris genitū in ōni splendore
sanctorū **P̄s.** ex vtero ante lucife-
rū genui te. **Sic** ex consorcio ser-
mois dñi tota resplescit̄ facies
moysi. **Exo.** xxxiiij. q̄ vir eccl̄asti-
c⁹ p̄ doctrinā ioh̄is splēdēs vbi
i cōsumacōe gr̄e. p̄ sanḡnis ablu-
cōez et resurrectōis gl̄az. efficacit̄
p̄cipabit et sic euāgelium ad suā
p̄ueit itencōez et sic et iō cān. iiij.

Xp̄us exponit sp̄s̄e sac̄mētum
sue passionis et oblationis sue de
uocōnem et fragrantiam dicens.
Vadā ad mōtem mirre et ad col
lem thuris et postea vocat spon
sam ad candorem dicens. **T**ota
pulchra es amica mea et macula
non est in te. **V**eni de libano. **H**e
q̄tur. **T**ulit inde medullā cedri.
Quod sextū est et vltimū in q̄ omē
dat a cōsumatione incorruptōnis
quā intendit p̄ sac̄menta descrip
ta. **C**edrus quippe ip̄tribil̄ esse
dicitur et p̄ma incorruptio est in ip
sa v̄bi diuinitate vt dicit **A**uḡ.
q̄a vera incorruptio et immortalitas
vera est imutabilitas. q̄a in h̄is
que mutantur ipsa mutatio non
nulla mors est. p̄. ad **T**ibi. vlti.
Qui solus habet imōritatem et
lucem inhabitat inaccessibilem. **E**t
ab hac incorruptōne inchoat **J**o
hānes et ponit eā radicem om̄is i
corruptōnis. qua cetera incorrup
tōnis p̄ gr̄iam et gloriam tā in mē
te q̄ in corpore efficiunt p̄cipia et
deducit in incorruptōnem glorie p̄
resurrectionē in q̄ incorruptibilis
de? om̄ia efficiat in om̄ib. **S**ap̄ie
cie. vi. **C**ōsumptio incorruptōis
facit esse p̄ximū deo vnde glori
at sp̄osa. **C**ati. p̄. dices. **T**igna
domorū nāru cedrina. q̄a om̄is
habitatio ecclesie h̄is fulc̄at incor
ruptōnib. q̄ a fidelib. participā
tur et in h̄is est tota cōsumptio na
ture rational̄ et scripture et sac̄mē

toꝝ xp̄i p̄fectio **E**t hoc ē q̄d dicit
Ezech. xvij. hec dicit dñs deus.
Ego sumam de medulla cedri s̄b
limis et plantabo sup mōtem ex
celsū et eminentē in mōte s̄blimi
dom? israhel. medulla incorrupti
ōnis deitatis vt? est cuius p̄tate
in se latentis xp̄us etiam ad in
corruptōnem resurrexit. **J**ob. x.
P̄tatem habeo ponēdi aiam me
am et iterū fumendi eā. hec plāta
ta ē sup mōtem xp̄m excelsum in
potissimis gr̄ie munerib. et emi
nētē in altitudine diuine maiesta
tis in monte sublimē dignitatis
hūane nature quā immunē a p̄cō
assump̄it qui mōs ē domus siue
familie isrl̄ siue om̄ium fidelū p̄
participacōnem vt om̄es incorrup
tōnis p̄cipēs fiant sicut dicitur.
Epl̄. iij. **D**onec oēs occurrā?
in v̄iz p̄fectū in mensuraz etatis
plentudis xp̄i qui est b̄ndictus
in secula seculorū **A**men. **E**x iā
dictis patet ea que in p̄cipijs li
broꝝ solent inquiri sc̄z q̄ sit hui?
libri causa efficiens. q̄ materia si
ue subiectū. q̄ forma. quis finis
siue utilitas. quis titulus. cui p̄ti
sapie supponat. **E**fficiēs em̄ cau
sa p̄ma sapientia d̄ma est se iuer
bo increato **J**oh̄i manifestās et in
verbo incarnato **J**oh̄anem erudi
ens et mouens ad scribēdū. **M**a
t̄he. x. **N**ō vos estis qui loquimini
s̄ sp̄us p̄ris v̄ri qui loquit̄ in vob.
Sp̄us autē p̄ris sp̄us ē sapiēcie

loquentis propter quod indubitata
scripture huius est autoritas. Et
cum omnis scientia principijs per se no-
tis fulciatur per que regitur ad
discens scientiam ut deueniat ad pro-
positum sue intentionis. patet quod omnia
illius scientie principia sunt verita-
tes domine per spiritum sapientie reue-
late. et ideo certissima. **T**ertium. i. scien-
tie que secundum pietatem est quam promittit
qui non mentitur deus. **C**ausa vero
efficax prima exterius est iohannes.
qui archana verbi ab ipso sacro do-
minici corporis fonte potauit. **J**o-
hannis ultio que et recubuit in cena
supra portam domini. **P**ater. **L**ingua
mea calamus scribe velociter scribe-
tis. **E**t iterum audiam quid loquatur
in me dominus deus meus et ideo est fi-
delis. **J**ohannes. **xix.** qui vidit testimo-
nium perhibuit et ille scit quod verum di-
cit. **S**ic ergo hec scriptura ex inf-
inito autore est autentica. et ex exteri-
ori est fidelis. **M**ateria autem siue sub-
iectum verbum est tam in se quam in suis
appropriationibus personalibus et in essen-
tialibus consideratum quam etiam in his
que proficiunt in carne assumpta in esse
gracie et glorie. et ideo perfecta est ista
doctrina que nichil de verbi appropria-
tionibus et effectibus obmittit. **E**cce
primo. fons sapientie verbum dei in
excelsis. et ingressus illius manda-
ta eterna. **I**ngressus enim verbi sunt
impletio mandatorum eternorum pa-
tris predestinantis per sacramenta
verbi hominem reducere ad lumen

verbi et vitam. et a tali unitate verbi
hec scientia est vna et ut ita dicatur
vnica et non discursa vel dissuta sic
scientie seculares alie medicantes
suffragia: ad sui propositi declara-
tionem. **E**st etiam libera: istius subiecti
libertate. quecumque alia est scientia de
ente creato: ancillas et ancilla est
si ista ad quam omnes alie referuntur
libera vel sola est vel maxime. vnde etiam
hec scientia liberat. **J**ohannes. **viii.** **S**i vos
manseritis in sermo meo. meo. di. mi-
e. et agnosceritis veritatem et veritas
liberabit vos. **E**st etiam nobilissima per
subiectum quod est verbum incarnatum quod
nobilissimum est. **P**rouerbia. **vl.** nobil-
ior portus vir eius. quamuis enim alij eu-
angeliste divina scribunt. divina tamen ver-
bi incarnati non scribunt. et ideo io-
hannes nobilior est inter euangeli-
stas sicut euangelium est nobilior in-
ter alias scripturas divinas. **E**x di-
ctis autem elicitur quod cum scientia vna
sit nobilior quam alia ut dicit aristo-
teles in principio libri de anima
ex eo quod certior est in demonstrando
vel ex eo quod de mirabilioribus in sub-
iecto et subiecti partibus et passionibus
quod ista scientia omnino est nobilissima propter
necessariam causam nobilitatis. verbum
enim dei prima lux est et ratio manifesta
comis et intelligendi omnia que mani-
festantur et intelliguntur et sic certis-
simum est probacionis et demonstra-
cionis principium a quo omnia alia
habent. quod et sunt et principia sunt
verbum etiam dei nobilissimum est et

mirabilissimum in omnia de qui
bus ut de subiecto tractari potest.
Ps. Mirabilis est scientia tua facta
ex me etc. Forma autem ad quam
reducitur modus agendi et ordo iam
in premissis hita est. quia modus
agendi nunciatus est eorum qui intus
spiritus sapientie per verbum reuelat.
et ideo omni acceptione dignus. **p.**
Thi. ultimo. Fidelissimo et omni ac
ceptione digno. **ij. Cor. xiiij.** An
experimentum queritis eius qui in me
loquitur Christus. **ij. pe. p.** Spiritu facto
inspirati locuti sunt sancti dei homines. Et
ideo ut dicit Crisostomus. Ex cogi
tationibus in argutijs humanis
non indiget. **ps.** Dominus scit
cogitationes vestras. **Rom. p.** dicentes se
ipsos esse sapientes stulti facti sunt
qui cum gloriam dei cognouissent non
sicut deum glorificauerunt. sed euanu
erunt in cogitationibus suis. **psa.**
ix. Confundetur qui operabatur lignum
plectentes et texentes subtilia. **Unus**
enim quod de terra est in filiis subtilibus?
est ingenij humani subtilis excogi
tatio complexa in ordinationem sylo
gisticam quod confusa est et incerta respe
ctu reuelationis divine. **Ordo** autem iam
patuit ex predictis qualiter de verbi
in creati appetate procedit ad verbi
manifestationem quod non nisi suis
appetibus manifestat et verbi
manifestati ostendit in miracul
potestatem et eruditionem et sic poten
tis et sapientis verbi ostendit sanctifi
cationem et consummationem in gloria

quod ordo est convenientissimum se esse
per seipsum cuiuslibet demonstratur.
Job. xxix. verba meis nichil adde
re audebant et super illos stillabat
eloquium meum. Sicut enim stilla
ordinate post stillas cadit. ita or
dinate sacramenta dei. **Iobes** pertra
ctat usque in finem. **Finis** autem et
utilitas duplex est in se scilicet que
semper consequitur. hoc est sacramentorum
verbi sufficiens declaratio. **Actu.**
xx. Innocens ego sum a sanguine
omnium vestrum. **Non** enim subterfugi quo
modo annunciarum vobis oratione concilium
dei. **Finis** autem in altero qui aliquando
consequitur in auditore et aliquando non.
est fidei edificatio. **Job. xx.** **Hec**
autem scripta sunt ut credatis. quia
Iesus est filius dei et ut credentes vi
tam habeatis in nomine ipsius.
Ecclesi. vlti. Finem loquendi propter
audiamus. deum time: et manda
ta eius observa. hoc est omnis homo.
Rom. x. **Finis** legis Christus ad iusticiam
omni credenti. Est etiam finis confu
tatio hereticorum male sentientium
de Christi verbi dei deitate sicut dicit.
Ihero. Nichil enim prohibet ut di
cat. **Aristo.** in topicis. libro. **ij.** quod
vna scientia sit duorum velut ambo
rum finium. **Unum** tamen quod finis et alte
rus tamen quod quod est ad finem et
sic est hoc. quia confutatio erroris
elicitur ex declaratione veritatis.
Titulus autem qui dicitur a greco ty
tan quod est solvel radium eo quod ad
contentum liber illuminat. Est inicum

euāgelij iohis: nec dicitur in incūm
tū pro libri pte p̄ma - sed qz de
v̄bo inchoans dat incūm ois eē a
doctrine - sic a moyses in p̄ncipio
v̄borū suozū verbū incūm esse a do
ctrine posuit a p̄ncipio a i h̄ finis
sc̄pturē redit ad p̄ncipiū - qz i o
h̄es hoc euāgelijū senex vltio sc̄p
fit - vt i seq̄ntibz patebit a sic veri
ficat illud Apōc. vltio Ego sū al
pha a o p̄ncipiū a finis - Impfe
ctū em̄ eet sac̄rū eloquiū : n̄ a deo
v̄bo incipies ec̄ā in deū v̄bū termi
naret. Qz autē queritur cui par
ti phie supponatur Dicendū qz si
phia hūana attēditur - sapiecia
nulli supponit - prima Corin. ij.
quā nemo p̄ncipiū huius mundi
cognouit - hoc ē phorum vt ibidē
dicit augustinus Si autē philoso
phia ē sapiecia dīna - tunc theo
logye supponit q̄tum ad illam
ptem q̄ est de verbo dei cū suis sa
cramētis - Ex sup̄ius tamē dictis
magis p̄prie dicitur superponi q̄
supponi p̄pter eminēciaz sue dig
tatis Sic ergo patz de h̄is q̄ in
p̄ncipio libri vidēt eē inq̄renda.
Hic libro Iheronim⁹ pre
mittit p̄logū ad istū euā
geliste cōmendaconem - qui diui
ditur in duas ptes In quaz pi
ma oñdit ex virtutibus autoris
quā ad scribendū hoc euāgelijū
habuit cōgruēcia. In sc̄da v̄o
pte scripture sue oñdit ordinem
a autoritatē a necessitatē Prima

harū parciū diuidit in duas p
tes - in quaz p̄ma cōmendat vir
tutes p̄ quas ad scribendū habu
it cōgruēcia. In sc̄da autē poit
ip̄ius cōgruēcie rōem - ex ill̄ vir
tutibus assumptā - primo igitur
cōmendatur auctor ex v̄tutibz Et
circa h̄ duo facit - Primo em̄ sex
autoris poit cōmendacones - se
cūdo autē p̄ncipalis v̄tus a qua
cōmendat - duplex datur testio
niū. Int̄ sex autē a quibz cōmen
dat - Primo cōmendat a nomie
cū dicitur : hic ē iohes : qz iohes ē
dñi grā vel in q̄ ē grāciā vel cui do
natū est - siue cui a dño donacō fa
cta ē interpretat qd̄ nomē in p̄sa
gūi futurozū iohes accepit qz ḡ
ciā illūinacōnis a mūdiciae corpo
ris p̄ ceteris accepit a dño Et q̄
tū ad illūinacōem dicē potuit
illud sc̄de Cor. iij. Deus q̄ dixit
de tenebris lumē splēdescere - illu
xit i cordibz n̄ris ad illūinacōez
sc̄e claitatis dei i facie xp̄i i hū - de
mūdicia at̄ corpis itelligat qz ē
vn⁹ de ill̄ de q̄bus dicit Apōc. iij. q̄
nō inq̄nauerunt vestimēta sua a
iō ambulabūt cū xp̄o in albis - h̄
ē ergo cui datū est a xp̄o dño mu
nus grāri. Eph. iij. dedit dona
tōibus - West. ij. largit⁹ ē mu
nera iux maḡficēcia p̄ncipalē
sic ego cōmendatur a noie Com
mēdatur sc̄do ab officii diḡtate
euāgelista: h̄ ē doctor a p̄dicator
a sc̄ptor euāgelij - sc̄de Cor. viij.

Cuius laus est in euāgelio p̄ omnes
 ecclesias. *psa. xli.* Ad iherosolim euāge
 listaz dabo - sic enim est vt dicit
Math. xiiij. Scriba doct̄ in re
 gno celozū qui p̄fert de thesauro
 suo noua & vetera sic ē eximū inf̄
 aialia quibz incumbit thronus
 dei. *Ezech. p̄. Apo. iij.* Quartū
 animal simile aquile volāti Sic
 est plen̄ ocul̄ añ ad verbi eterni
 tate. Et retro ad resurrectōis glo
 riam q̄ post tēpa omnia p̄ficietur
 respiciens - sic est rota alioz in q̄
 briga dei post egale dignitatem
 post sacerdotij oblationem. post
 victoriā resurrectōis que. *Ma
 the. Lucas Marc.* describūt alti
 tudiez describens deitatis. *Ezech.
 p̄.* Apparuit rota vna quatuor
 habēs facies. Sic ergo doct̄o p̄
 dicādo. scribēdo est euangelista.
 Tercia comēdatio est a discipu
 latu xpi cū dicit̄. *Vñ.* hoc ē vni
 cus at̄onomatice. quia singula
 riter se pre ceteris discipulum ex
 hibuit. Ex discipul̄ dñi. tam i re
 tinendo magistri disciplinam in
 smone q̄ adipiscendo magistri
 affectuz in caritatis dilectione q̄
 etiam p̄mitādo magistri sui hūi
 litatem & māfuetudinem vt dicit
 Crisostom̄ de q̄ruz p̄mo *Iobis.
 viij.* Si vos māseritis in smōe
 meo vere discipuli mei eritis. De
 secūdo *Iohannis. xiiij.* In hoc co
 gnoscēt omnes. q̄a mei estis disci
 puli si dilectionez habueritis ad

iūicē. De tercio & q̄to. *Mathe.
 xi.* Discite a me. q̄a mitis sū &c.
 Quarto comēdat̄ ab incorrupā
 one carnis cū dicitur. qui virgo.
 est enim vt dicit Auḡ. *Virgini
 tas in carne corruptibili incorrup
 cōis perpetua meditacō. p̄. Cor.
 viij.* Virgo cogitat que dñi sunt
 vt sit sādā & corpe & spiritu & sic
 fuit sapiēcie dignū receptaculuz
 Sap. p̄. In maliuolam aiaz nō
 introibit sapiētia. nec habitabit
 in corpe sub. pec. sed in virgine.
 am mētem ioh̄is sapiētia ingrel
 sa est cuius teca mūdissima fuit
 v̄gineum ei? corpe. *ij. Cor. iij.*
 Habem̄ thezaur̄ istum in vas
 fictilibz. hoc ē thezaur̄ i agro ter
 reni corporis abscondit̄. *Math.
 xiiij.* quem cōsiderās ioh̄es absco
 dit & vētes vniuersa que habuit
 emit agruz illum & sicut pre cete
 ris virgines i celo sequuntur ag
 num q̄cūq; ierit. ita pre ceteris
 v̄go Ioh̄nes secut̄ dñm pleni
 us iuestigauit deitatis xpi miste
 ria. Quinto comēdatur a dīna
 elcōne cum dicit̄. est a deo elect̄
 que electio intelligit̄ i discipuluz
 & apostolum & euāgelistā. *Iob.
 xv.* Ego elegi vos & posui vos vt
 eatis & fructū afferatis &c. Ante
 hoc tñ erat elect̄us p̄ ḡcie appofici
 onez & eternā p̄destinacōne. *Rō.
 viij.* Quos p̄destinauit cōformes
 fieri p̄maginis filij sui ihs & vo
 cauit. *Eph. p̄.* Elegit nos ante

constitucōnem mūdi in ipō vt es
semus facti et imaculati in aspū
eius in caritate. **Math. i. et Luc.**
vi. Elegit duodecī quos vocauit
aplos. **Dexto** cōmendatur a vo
cacione non enī vocatur vt matthe
us ab illicito lucro nec a causa lu
criciāti sicut a piscacione vocant
petrus et andreas s; ab occupaci
one matrimonij facti et a deo insti
tuti eo q; prestat impedimentū
vite cōtemplatiue ad statū in q;
sine impedimēto quis deū potest
contemplari. vnde p̄ma **Cor. vii.**
Aplius prouocās ad statū virgi
nitatis dicit. hoc autē dico nō vt
laqueū vobis iniāz s; ad id qd
honestū est prouocem. et qd sine
impedimēto facultatem prebeat
domino obsecrādi vel dño se ob
seruādi. et hoc ē qd dicit: **quez de**
nupcijs: hoc ē de sollemnitate nup
ciarū volentē p̄ consensū matrio
nij **nubere** p̄ comixtionē carnalis
copule: **vocauit deus**: qd tamē ex
p̄sse non legit s; opinio ē quozun
dam q; factū sit in nupcijs i cha
na galilee factis. **Johis. ij.** nec in
hoc voluit aliqd peccatū iohēs
i. **Cor. vii.** nō peccat virgo si nu
bit. beacior autē erit si sic pmāse
rit. nec est presumendū q; libidi
ne ductus nubere nolueit iohēs
s; q; tunc fuit ppagacō religiōis
cū transfusione seminis. **Ideo** ig
nar? iam inchoante grāe in nup
cias cōsensit. **Simile** qd habēs

in mente cū sara filia iacobuelis q;
dicit nunq; cōcupiui virū et mun
dam seruauī meaz aiām ab omī
cupiscencia. virū autem nō libi
dime mea s; in timore tuo cōsensi
suscipe. et ideo statū postq; intelle
xit in xpō. nobilius p̄creari fide
les p̄ verbi incorrupcōnem q; per
carnē. statim cū cristo ad frugez
melioris vite cōuolauit et exhic
accepit ecclā q; hīj q; contraxerūt
per verba de p̄nti ante carnalem
copulā ad frugem melioris vite
p̄nt conuolare ecclāz altero coniu
ge cōtradicante: **Cui v̄ginitatis**
q̄c. **Hic** incipit dāe duplex testi
moniū v̄ginitatis q; p̄cipua
v̄tus ē inter eas a q̄b; cōmenda
tur. **Primū** testimo niū est a pre
rogatiua dilcōis. **Secūm** est a cō
missa in cruce custodia matris.
De primo dicit **qui. s. iohām** du
plex testimo niū. q; in ore duoz
vel triū testiū stat one verbū: da
tur: p̄ scripturā in euangelio qd
ipse iohēs describit vnū. s. q; p̄
ceteris a deo dilcūs dicit: et h; ex
p̄sse non legit s; p̄ antōnomasi
am intelligitur. **Joh. xxi.** vbi dicit
tur vidit illū discipulū quez dili
gebat ih̄sus qui et recubuit in ce
na super pectus eius. **Et** q̄uis de
hoc sint questiōes diffiales in se
quetibus huius libri explicande
tamē hoc dici potest q; p̄re ceteris
dilexit iohēm non s̄m quantita
tem dilectionis. sed s̄m signum.

A

Et cū dilcō dei ponat effectum i
re dilecta sūm cui? qñtatem ma
ior dilectio vñ minor dilectio dici
tur. Effectum quidem dilectōis
sūm vitam actiuaz maiorem inue
nim? in Petro cui clauēs cōmīsit
et ecclē gregē et sup quem ecclāz
edificādam p̄dixit. **Matth. xvi.**
ppter qd et ipse petrus vertex et ca
put et p̄nceps dicit aplouz. **Effec**
ctum autē gr̄cie in ordine ad vitaz
contemplatiuam maiorem inuē
m? in **Jobāne** q̄ sup pct? dñi re
cubuit quē a dolore mortis p̄suā
dū p̄dixit. cui sac̄menta sue deita
tis reuelauit et q̄ ad hoc p̄ ceteris
dicit dilcūs et hui? q̄dem dilectō
nis causā h̄ dicit **Ihero.** esse casti
tate v̄ginitatis. **Sap. iij.** **Hec** ē
que nesciuit thoz in delicto. **Hec**
igit̄ habebit fructū in refectōne
aiay sac̄tay. **Crisostom?** autem
causam dilectōnis hui? dicit esse
ingentiam hui? ap̄lo mansuetu
dinem i q̄ pre ceteris xp̄o similis
eāt. quia hāc etiam in moyse di
lexit. **Numeri. xvi.** **Erat** at̄ moy
ses mansuetissim? viroz om̄iū q̄
erāt sup terrā. hāc etiam i dauid
qui erat vir sūm cor dei dilexit. **ij.**
Re. xxij. ip̄e tenerrim? et q̄si lig
m̄ vermicul? qui t̄ate est lemitatis
vt non sentiat dum t̄agit vñ at
trectat. **Aug?** aut̄ dicit q̄ cau
sa hui? p̄cipue dilcōnis erat q̄ io
hānes viceūsa etiam xp̄m pre ce
teris dilexit. s̄ hoc oportuit intel

ligi sūm modum p̄dictū i effectū
cōtemplacōis. q̄a p̄ certo in effe
ctu actōnis petrus pre ceteris fer
uēd? dilexit. **Pro. viij.** **Ego** di
ligētes me diligo. **Secūdū** aut̄
testimoniū ē q̄ hui? **iohāni** mā
trē suā mariā bt̄issimā virginem
p̄dens in cauce et curā mris apli?
visibiliter non agēs commenda
uit dicens **Job. xix.** **Mulier** ecce
fili? tuus. ad discipulū aut̄. ecce
mater tua et ex illa hora accepit
eā discipul? i sua et ex illo tūc intel
ligit mortu? fuisse ioseph dñi nu
trici? q̄ si vixisset nō aliū custodē
supordinasset. **Tātū** ergo depo
sitū committere iohāni. signum fu
it p̄rogat̄ie dilcōnis et agruebat
et v̄ginem mrem v̄go **Jobānes**
suaret curā gerēs ipi?. **Demiqz**
manifestans. **q̄c.** **Hic** ponit con
gruentiam scribēdi euāgelium a
cōmēdat̄is v̄tutib? sūmptā et p̄ci
pue ab ea q̄ p̄cipal̄ est iter eas
et hęc est mēt̄is et corp̄is v̄gini
tas. q̄a ex hoc q̄ in delectacōnem
coyt? rādo nūq̄ descēdit sincero
rem et clariorem possidet intellectu
et ex hoc patet q̄ perpetue incor
ruptōnis meditatio vt dicit **Au**
g? limpidi? dīna cognoscit. q̄a
vt dicit mercurius termegistus
de? deozū nō nisi abstracto a car
ne intellectu videri valet et cognos
ci. **Ab** hac ergo virtute **Jobes**
sumit duas agruecias scribēdi.
Vnāz quidem ad verbi increati

proprietates. alterā autē ad in-
ciū signorū quod pretermis-
sus ab alijs euāgelistis solus ponit
iohannes. Et hinc duo pars
ista diuiditur in duas ptes. In
p̄ma autem harū parciū tria fa-
cit Hieronimus quorū primum
est q̄ se v̄ginem iohānes i prin-
cipio euāgelij demōstrauit. sc̄dm
est per quid se virginē ostendit
Tercium autē est vsqz q̄ verbi
noticiam in scribēdo deduxit. Di-
cit ergo: demiqz quia sc̄licet vir-
go erat et aquila qui n̄ ad carnē
sed ad lumen in̄circumscriptū o-
culos duxerat opus ic̄mans sue
scripture: incorruptibilis verbi
quia materia sue scripture ē in-
corruptibile verbum quod incor-
ruptibile de incorruptibili patre
incorruptibiliter ab eterno gene-
ratū est. solus inter euāgelistas
vel inter ōnes scriptores qui de
verbo paterni intellectus scripse-
runt vt socrates et plato et an̄ hos
mercurius trimegistus testatur
per scripturā verbum eternū car-
nem factum eē in vltimis tēpori-
bus et hoc quidem scribēdo fāt
manifestas ip̄o facto i euāgelio
sic a se descripto qd̄ erat ip̄e vel qd̄
erat ip̄e qui virgineo intellcū et in-
corrupto aq̄lia visus v̄tute sic et
nū lumen cōspexerat. et hoc ē qd̄
dicit augustinus. q̄ in libris philo-
sophorū legerat in p̄ncipio eē ver-
bū in paterno intellcū. et q̄ ōma

per verbū facta sūt. h̄ nō legit ibi
verbū carnem factū esse. hoc autē
plane patet i libro socratis de na-
tura deorū et in fine p̄me partis
thimēi plātōis. et in libro trime-
gisticū de distinctiōe deorum et
causarū composuit. Testat autē
hoc iohānes nō solum per ea que
dicta sūt sed etiam p̄mū figurā
ponens in̄ omnia q̄ xp̄us fecisse
legit qd̄ in nupcijs fecit domi-
vbi mutauit aquā in vinum. Jo-
hānis. ij. et insipidas delcātiōes
et generaciōes carnis ad sapore
celestiū et intellectuāliū gaudiōz
cōmutauit vt dicit Crisostomus.
in hoc ostendens quod vel quid
erat ip̄e sicut prius qui ad sapore
vini de insipiditate aq̄ transierat
vnde dicit seruasti vinū bonum
vsqz adhuc. hoc autē fecit vt le-
gentibz ad intellectuā sp̄ituales
euāgelij suū demōstraret ip̄a
lōne q̄ vbi domi- ad nupcias
mentales in v̄mone sp̄us creati
ad increatū mutatus per fidei et
cognitiōis deo cōnem debeat de-
ficere et abici vinū carnalis gau-
dij nupciarū carnaliū et virgi-
nitatis mūdicia i integritate cor-
dis generari. Eph. v. Nolite in e-
bria v̄ino in quo ē luxuria. loth
em̄ thēmulentus filias corrupit.
Genesis. xix. noe inebriatus i ge-
nitalibus nudatus. turpit appa-
ruit. Genesis. nono. holofernes po-
tatus et crapulatus a v̄ino capite

truncat? fuit. **Judith**. xiiij. **Bal**
thasar vinum bibēs regnum per
 didit **Dani**. v. et sic seper patz q
 vinum dilcātionis carnal mētez
 deuirginās corrupit et i pdicōem
 adducit. **Econtra** sicut dicit. **Da**
ni. p. **Daniel** pposuit in corde suo
 ne pollueret de mensa cūbi regis
 terreni neqz de vino pot? eius. ac
 cepit grām itelligēdi secreta diui
 na. **Eccēs**. ij. **Cogitau** a vino ab
 strahere carnem meaz vt animū
 meū tūfferem ad sapientiam et
 vt demōstraret legētibz q vbi
 inuitat? est dñs. omnia q in homi
 ne sunt debeant apparere noua.
Apo. xxi. **Dixit** q sedebat in thro
 no. **Eccē** noua facio omnia veteri
 bus inuitatis vbi sū veteri lege.
Per aquā insipide carnal omi
 tionis fiebat ppagatio. mutatio
 ergo veterē est tūstus carnalis io
 cunditatis insipide q magis est
 in nupcijs ad iocūditatē sapide
 delcātionis q ē in vnione spiritu
 um creati et increati in icorruptō
 ne itellect? p. **Cor**. vi. **Qui** ad
 herz deo vn? spūs est. **Leuit**. xxv.
Nouis supuenientib? vetera pi
 dictis. ij. **Cor**. v. **Si** q est in xpo
 noua creatura vetera omnia tūstert
 et ecce noua sunt omnia. **Hoc** aut
 euangelū. **Secunda** pars est
 in q locum et ordinē scripture **Jo**
hānis determinat. et diuidit in
 duas ptes. **In** qz prima tangit
 scripture huius locum ordinem

et autoritatē. **In** secūda autē oñ
 dit causā quare ipse **Iheronimus**
 omniū horz non exponit racōnem.
Prima autē hāz ptiū tria con
 tinet. scz ordinē locū et scriptoz
Johānis autoritatē et diligēciā
 scriptoris et ordinem tps hui?
 euangelij ad euangelia aliorum
 euangelistaz. **In** pmo horz duo
 facit. tāgit em scribēdi ordinem.
 et descripti ordinis iducit racōez.
Dicit ergo de loco scripturē. **Hoc**
 aut euangelū iohēs scripsit vt
 posteris pficeret in asya qd ad
 omēdacoem facit euangelij. qā
 in asya minore q ē grecia: multi
 tudo fuit sapiētum et liātorum. p.
Cor. p. **Greci** sapiētiam qrun
 et tangit ordinem tēporis dicēs.
Postea q in pathmos isulā ad
 quam p domicianuz relegat? fu
 erat. sicut dicitur **Apo**. p. **Apoca**
lipsum qd reuelatio interpretatur
 scripserat. qā sicut dicit **Aug?** i
 glosa a tēpore dominice ascensio
 nis p annos. xl v. absqz ad nini
 culo scribēdi vsqz ad vltima do
 miciani tēpa p̄dicauit. s; a sena
 tu romano occiso domiciano. pre
 cepto qz q omnia reuoarent que
 domician? fecerat et q ifaustum
 domiciani nomen et ymago de li
 gnis et lapidibus eraderetur vbi
 cumqz scriptum vlt sculptum iue
 niretur tūc enim pmittēte curia
 cum de exilio redisset **Johannes**
 ephesim cōpulsus ab ep̄is aspe

de coeterna deitate filij cū p̄te sc̄p̄
fit cōtra hereticos - q̄ eo absente
in ecclesias in quibus fidez fun
dauerat apostolus irrepserant q̄
cristum ante beatissimā mariam
fuisse negabāt cōtra quos scribit
verbū in principio fuisse - et in fi
ne temporū carnem factum fuisse
et sic euangelium s̄m ordinem tem
poris post apocalipsim scripsit io
hānes et hoc ē quod dicit. Aliq̄
tamen ordo ē librorū quo ad con
tinenciā ipsorū - quia in euāgelio
fundatio ecclesie per sacramenta
cristi describit̄ et in apocalipsi gu
bernatio ecclesie fūdate vsq̄ ad
ultima tempora p̄ figuras presi
gnatur et sic euangelium est ante
apocalipsim. **H**uius autē dupli
cis ordinis subiungit causam di
cens - vt cui: verbo dei in prin
cipio canonis hoc ē canonicē scrip
tuē in principio genesis - incorrup
tibile principium quo ipsum om
nis creature principium est et eter
num prenotatur cū dicit̄ **I**n pri
cipio deus creauit celū et terram.
et dixit deus fiat lux et facta ē lux
et cetera. hęc enī facta sunt omnia
per verbū incorruptibile - quia ip
se dixit et facta sūt - ei etiam verbo
credetur p̄ iohānem virginem -
virginem intellectum habentem
fins in ultimo libro canonis in
corruptibilis - et hoc factum est in
euāgelio vltio s̄m tēpus descrip
to - quando dictū est: **I**n principio

erat verbum: vel in vltimo libro
s̄m continencie librorū ordinem
hoc est in apocalipsi - et hoc auto
ritate probat cū dicit̄ dicente cri
sto per iohānem **A**pocalipsi - vl
timo **E**go sum alpha que est pri
ma lit̄a et principium primum fiḡt - et
o q̄ est vltima in alphabeto gre
corū lit̄a et finem desiḡt - q̄ ipse ē
canonicē scripture principium et fi
nis - **D**icitur autē canonica scrip
tura q̄ ea loco canōis hoc ē regu
le vtimur in credēdis et faciēdis
et sperandis **G**al - vltimo quicun
q̄ hanc regulā secuti fuerit pax
sup illos et misericordia et super
isabel dei. **E**t hic est iohānes **I**n
hac pte describit̄ autoritas et di
ligēcia scriptoris - **A**utoritas in
presciēcia futurorū et miracul - di
ligēcia vero in hoc q̄ p experimen
ta multa docuit fidez xpi discipu
los - dicit̄ ergo **E**t hic tante digni
tatis et autoritatis est iohannes
huius scriptor euāgelij q̄ scies ex
psciēcia futurorū que certitudi
naliter nō haberet nisi p̄ spiritū
dini - i - **C**or - ij - que sūt dei nemo
nouit nisi spūs dei - **A**ctū - i - non
est vestrū nosse tēpora vel momē
ta que pater posuit in ptate sua -
superuēnisse ex decursu tēporis vel
officij qd̄ acceperat a deo - se cūda
Thimo - iij - **E**go iā delibor et tē
m - re - in - **D**ie recessus sui in q̄ no
tatur anime immortalitas: que
ad dū recedit - sc̄da **C**orinth - v -

Audem? et bonam voluntatem habem? magis peregrinari a corpore et partes esse ad deum. phil. pri. **C**upio dissolui et esse cum christo esse enim cum christo multo magis melius est. **C**onvocatis ad modum patriarche Jacob. Gen. xlix. Congregamini filii Jacob et audite israel premissum vestrum. **D**iscipulus. qui disciplina fidei ab eo erat imbuti. **E**ccl. vlti. **A**ppropinquate ad me in domum et congregate vos ad domum discipline in epheso in qua sedes erat metropolitana. **P**sa. ij. de syon exibit lex et verbum domini de iherusalem. **P**mens christum in se habitare. vel **p**mens christum hoc est christi fide. **p**mens inquit hoc est probans per multa experimenta signorum intuitiue. hoc est per multa signa que experimento probauerunt virtutem et fide. **F**ides enim non nisi per signa probari potest. **D**emonstratio enim non habet locum in fide. quia demonstratio cogit ad ascendendum. fides autem non est nisi credere volens ut dicit **A**ug. **C**etera potest homo nolens credere autem non nisi volens et ideo demonstratio non habet locum sed euacuat fidei meritum. quia sic dicit **G**regori. **F**ides non habet meritum cui humana ratio prebet experimentum et ideo fides que est super rationem probat per signum quod est ultra nature virtutem. quia sicut dicit **G**rego. rebus mirabilibus fide prebent facta mirabilia et in hoc notat diligentia doctor

9
ris qui per multa fide firmavit. **d**e scedens sine dolore per christi sibi factam reuelationem. **i**n defossam per funde sepulture sue locum in qua tamen non corpus eius. **h** manna scaturiens inuentum est propter quod quidam pie autem antequam corpore et anima in celum esse translatum sicut quod ex verbis christi pie accipit **J**o. xxi. **V**ic enim volo manere donec veniam. **f**acta oratione per confirmationem discipulorum. **a**ppositus est in loco beatitudinis ad patres suos patriarchas et prophetas vel angelos qui eum in forma theophanie in illuminationibus diuinis genuerunt **G**en. xlix. finitibus sicut quibus filios instruebat: collegit pedes suos super lectulum suum et obiit appositusque est ad populum suum tam extraneus hoc est in unum a dolore mortis et hoc erat miraculum. quia bonus homo etiam plus quam alius in morte dolere debuit ut dicit **p**lus. tamen quidam ex hoc accipiunt quod non sit mortuus. **h** supuestit? gloria immortalitatis. sed hoc non esse sciendum dicit hugo de sancto victore. quia sententia hoc in omnibus obtinet firmitatem. morte moriemini et ideo probabili? dicit eum esse mortuum. **h** statim resuscitatum sicut et virginem gloriosissimam et sic dolore mortis absorbit gustus eterne felicitatis non sic ut non esset. **h** ut amaritudo eius non sentitur. **p**. **C**or. xv. absorpta est

mors in victoria - ubi est mors vi-
ctoria tua? ubi est mors stimulus
tuus? quod a corruptione carnis in
concupiscentia inuenit alienus? - cum virgo
elatus a domino virgo in eum perman-
sit. **T**amen post omnes etc. **H**ic po-
nit ordinem istius euangelii ad alia
et dicit quod ultimum scriptum sit - et sub-
iungit rationem. **D**icit ergo quod licet per
multa signa christum prophisset tam
ab episcopis rogatus: post omnes: illos
euangelistas scripsit. **S**ed tunc que-
ritur - quod ex quo matheus et alii suf-
ficienter scripserunt videtur scriptura
sua superflua. **A**d hoc dicit gregorius
super illud Ezechielis - i. rota in medio
rote. **S**i quis quid matheus sen-
sit - id quod marcus lucas iohannes
et tunc videtur quod vno euangelio
habito cetera sunt superflua. **R**espondet
ad hoc quod verum est quod idem dicunt
euangeliste quantum ad materiam hi-
storie et sacramentorum christi - et ideo
sunt veri testes concorditer fide pro-
bantes sed non idem dicunt quantum ad in-
tentionem particularem et ea per que deue-
nitur ad illam intentionem et quod ad
hoc sunt diuersi et necessarii omnes.
Matheus enim quous in comuni at-
tendat ordinem historie christi - ta-
men in particulari intendit asserere
christi regalem dignitatem - et ideo ma-
xime ponit ea per que deuenit in il-
lam intentionem omnis quibusdam
aliis adhuc non expresse facientibus.
Marcus etiam historie christi ordi-
nare intendit sed tamen particulariter

victoria christi intendit et ea specia-
liter ponit per que illa probari potest.
Et sic lucas intendit probare sacer-
dotium. **E**t iohannes deitatem. **E**t quod
per idem secundum diuersas considera-
nes venit in diuersa - ideo quedam
eadem omnes ponunt. quedam au-
tem diuersa per que diuersas fu-
as intentiones ostendunt - et ex his
patet solutio questionum. **S**ubiungit
autem rationem quare post omnes
scripsit dicens: et hoc virgini debe-
batur: dicunt quidam sicut vere
cundo qui non vltro se ingerit sed
vltimo coactus hoc quod faciendum
est facit sed hoc nichil est quia in ta-
libus spiritualibus? virgo magis fit
audax - precipue quando iam perfe-
ctam habet etatem. **S**i enim iunior
esset annis diceret cum eliu Job xxx
ij. **I**unior sum tempore vos a uterque
antiores ideo ventus sum ostendere
sententiam meam. **S**ed dicendum
quod vltima facies euangelio adiacere
que est facies aquile virgini debe-
bat hoc est virginem intellectus
habetur - quod per visibilia regalis di-
gnitatis et victoriae et sacerdotij ve-
nit ad invisibilia divinitatis - pri-
ma **C**orinthios xv. non prius quod spū-
ale est sed quod animale est - deinde quod
spūale. **G**regorius - ut dum invisibiliter
deum cognoscimus per hunc invisibilem
amorem rapia. **Q**uorum tamen psal-
tima est in qua ostendit quare dicit
ordinis rationem non exposuit - dicit
ergo: quorum tamen euangeliorum vel

scriptorū tali ordine-tēporis dis-
 posicio-quare vnus tēpe scripsit
 an̄ aliū a pfecte quibz scripsit a
 tamē secūdo locū scribēdi dederit
 vlt̄ quoz librorū euangeliū Jobā
 nis a apocalips ordinacio diuer-
 sa s̄m tēp? a cōtinētiā vt in an̄
 habitis dictū est-ideo ex certa cō-
 scientia non exponit a nob̄ p ra-
 cōnem expressam a expositiua vt
 in auditore vel lectore sciēdi desi-
 derio has rōes collocato. Per h̄
 enim q̄ aliqd̄ tāgit a nō enucia-
 tur: excitatur a collocat̄ in altero
 desiderū sciēdi- a s̄uet querētib?
 hoz ōnium rōnes fruct? laboris
 per meritū a studiū iquificōis-
 p̄s. Querite dñm a cōfirmamini
 q̄rite faciem eius sēper- a s̄uetur
 deo qui solus est magister intus
 docēs. Math̄. xxi. Vn? est magi-
 ster v̄r qui i cel̄ est- doctrina ma-
 gisterij qui it? docet q̄rentes- ex
 hoc de reuelatis habere debet gra-
 ciarū actiones.

Capi. p̄.

In p̄ncipio eāt v̄bū a c̄.
 Iste liber vt dixim? vt
 de s̄bieto est de v̄bo icre-
 ato in se a in carne assumpta s̄m
 sua sacramenta cōsiderato- a sicut
 dixim? in aliorū euāgelistarū ex-
 posicōibz: ōnia q̄ inducit quilibz
 eozū ad s̄ue p̄p̄e intencōnis indu-
 cit manifestacōnem. Ita etiā Jo-
 hānes oīa q̄ inducit: ad hoc idu-
 cit vt diuinitas verbi manifeste-
 tur a sic p̄betur habere faciē a q̄le

inter aīalia thronū dei circumstā-
 cia. Diuidit̄ autē iste liber tot?
 in duas ptes- q̄ruz prima de p̄p̄e-
 tatib? p̄sonalibus a essentialib?
 v̄bi increati in se cōsiderati est-
 Secūda autē est de p̄p̄etatibus
 verbi in creaturam rōnalez ad s̄a-
 dificādum eā p̄cedentis. Et inci-
 pit ibi- fuit homo- et patet ordo
 istaz p̄cūm sicut ē ordo etermita-
 tis ad tēpus. P̄noz autē harum
 p̄cū diuidit̄ in duas ptes- ita q̄
 primo ponit p̄p̄etates p̄sonales
 a essentielles p̄ q̄s v̄bū refertur
 ad p̄sonas diuinas. Secūdo at̄
 ponit verbi eēnciales p̄p̄rietates
 s̄m q̄s refert̄ ad creatā p̄ ipsum
 ibi- Oīa p̄ ipsum facta sunt. In
 p̄ncipio h̄az p̄cū q̄tuor cōtinentur
 p̄p̄osicōnes q̄tuor v̄bi eterni p̄p̄e-
 tates oñdentes- quarū p̄ma est
 q̄ dicit- In p̄ncipio eāt verbum
 per quam oñdit̄ verbi ad intelle-
 ctū paternū inseparabilitas- secun-
 da ē q̄ dicit- a v̄bū erat apud
 deū- per quā oñdit̄ verbi s̄m quā
 p̄cedit a paterno intellectu disti-
 guēs p̄p̄etas. Tercia ē q̄ dicit- et
 de? eāt verbum- p̄ quā oñdit̄ v̄r-
 bi ad paternū intellectū eēncial
 v̄nitas. Quarta ē que dicit- hoc
 erat in p̄ncipio apud deū- p̄ quā
 oñdit̄ verbi ad p̄num intellectū
 coeqlitas a coeternitas a sic ōnis
 cōfutat̄ heretica p̄auitas. Dicit̄
 ergo- In p̄ncipio eāt verbum: oñ-
 dens inseparabile esse verbum ab